

ARCHEOLOGIENOTA

VRASENE – BELGISCHE FRUITVEILING 2018

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

ERFPUNT – CEL ONDERZOEK

RAPPORTEN VAN ERF PUNT – CEL ONDERZOEK 73

RAPPORTEN VAN ERFPUNT – CEL ONDERZOEK 73

OPDRACHTGEVER

Cvba Belgische Fruitveiling, Montenakenweg 82, 3800 Sint-Truiden

PROJECT

Vrasene – Belgische Fruitveiling 2018

PROJECTCODE AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED
2018A86

UITVOERDER PROJECT

Erfpunt – cel Onderzoek
OE/ERK/Archeoloog/2016/00101
Regentiestraat 63
9100 Sint-Niklaas

AUTEURS

Thierry Van Neste, Marjolijn De Puydt

WETENSCHAPPELIJKE BEGELEIDING

Erfpunt - cel Beheer

© Erfpunt – cel Onderzoek, 2018

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van Erfpunt.

Erfpunt aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

ISSN 0778-3841

Erfpunt - cel Onderzoek

Regentiestraat 63

9100 Sint-Niklaas

Tel +32 (0)3 778 87 59

onderzoek@erfpunt.be

www.erfpunt.be

www.facebook.com/Erfpunt

<https://sketchfab.com/Erfpunt>

1. VOLLEDIGHEID VAN HET UITGEVOERDE VOORONDERZOEK

Aan de Provinciale Baan te Vrasene, achter de huidige gebouwen, zal cvba Belgische Fruitveiling een nieuwe loods bouwen en een bufferbekken aanleggen. In het kader van de geplande werkzaamheden is een archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem (bureauonderzoek) verplicht. Dit onderzoek werd uitgevoerd door de cel Onderzoek van Erfpunt. Het verslag van resultaten werd opgesteld door Thierry Van Neste en Marjolijn De Puydt.

Het bureauonderzoek heeft uitgewezen dat er een groot tot erg groot potentieel op archeologisch erfgoed is. De aard en omvang van het archeologisch erfgoed kon op basis van het bureauonderzoek niet met zekerheid bepaald worden. Gezien de nabijheid van een omvangrijke site uit de metaaltijden en Romeinse tijd kan echter met relatief grote zekerheid gesteld worden dat sporen uit deze perioden aanwezig zullen zijn en dat het kan gaan om funeraire en nederzettingssporen.

Een prospectie met ingreep in de bodem kan niet uitgevoerd worden voorafgaand aan het bekomen van de omgevingsvergunning omwille van economische redenen. Momenteel wordt vrijwel de gehele zone die verstoord zal worden en waar de werken een ernstige impact zullen hebben ingenomen door laagstammige fruitbomen. Gezien deze fruitbomen behouden moeten blijven tot wanneer de omgevingsvergunning bekomen wordt, is het niet mogelijk om reeds een prospectie met ingreep in de bodem uit te voeren.

2. AANWEZIGHEID VAN EEN ARCHEOLOGISCHE SITE

Op basis van het bureauonderzoek kon met relatief grote zekerheid worden vastgesteld dat er sprake is van een archeologische site binnen de zone die verstoord zal worden bij de geplande werkzaamheden.

Binnen het projectgebied zijn in het verleden wel al sporen uit de bronstijd, ijzertijd en Romeinse tijd aangetroffen. In de onmiddellijke omgeving is er tevens ijzertijdaardewerk aangetroffen tijdens veldprospecties. De onmiddellijke nabijheid van gekende archeologische sites wijst op een hoog tot erg hoog potentieel voor de aanwezigheid van een archeologische site binnen de te verstoren zones.

De bewaring van eventueel aanwezige archeologische sporen binnen het projectgebied is, rekening houdend met de bodemopbouw, de lage erosiegevoeligheid en het gebrek aan gekende, recente verstoringen vermoedelijk goed.

Ter hoogte van de geplande loods is er reeds een archeologisch vooronderzoek uitgevoerd in 2013. Bij dit onderzoek werd een cultuurlaag aangetroffen die gedateerd werd in de ijzertijd of Gallo-Romeinse periode. Aangezien er geen belangrijke archeologische waarden werden aangetroffen tijdens het proefsleuvenonderzoek werd het niet nodig geacht een vervolgonderzoek uit te voeren.

Hoewel het prehistorische landschap afgedekt werd door middeleeuwse kleisedimenten en het projectgebied (deels) minder dan 250 m van een natuurlijke waterloop gelegen is, is het uiterst onwaarschijnlijk dat prehistorische resten (goed) bewaard zullen zijn binnen het projectgebied. Onder het kleidek is namelijk nergens sprake van enige bodemontwikkeling die kan wijzen op de mogelijke bewaring van steentijd artefactensites. Aangezien dergelijke bodemvorming in de polders in de nabije omgeving wel werd aangetroffen, wijst het gebrek hieraan namelijk op een geërodeerd/weggespoeld oppervlak.

3. WAARDERING VAN DE ARCHEOLOGISCHE SITE

De aanwezigheid van een archeologische site binnen de te verstoren zones werd nog niet met zekerheid vastgesteld. Binnen het projectgebied zijn echter al sporen uit de metaaltijden en Romeinse tijd aangetroffen. Sporen die bij een verder onderzoek worden aangetroffen kunnen nuttige kenniswinst verschaffen over de reeds gekende site en kunnen een basis vormen voor eventueel toekomstig onderzoek in de aanpalende zones.

Gezien de geplande werkzaamheden is het in verschillende zones niet mogelijk om de potentieel aanwezige archeologische sites *in situ* te behouden. Een verder onderzoek voor de registratie van deze mogelijke sporen is dan ook noodzakelijk.

4. IMPACTBEPALING

4.1. IMPACT VAN DE WERKEN

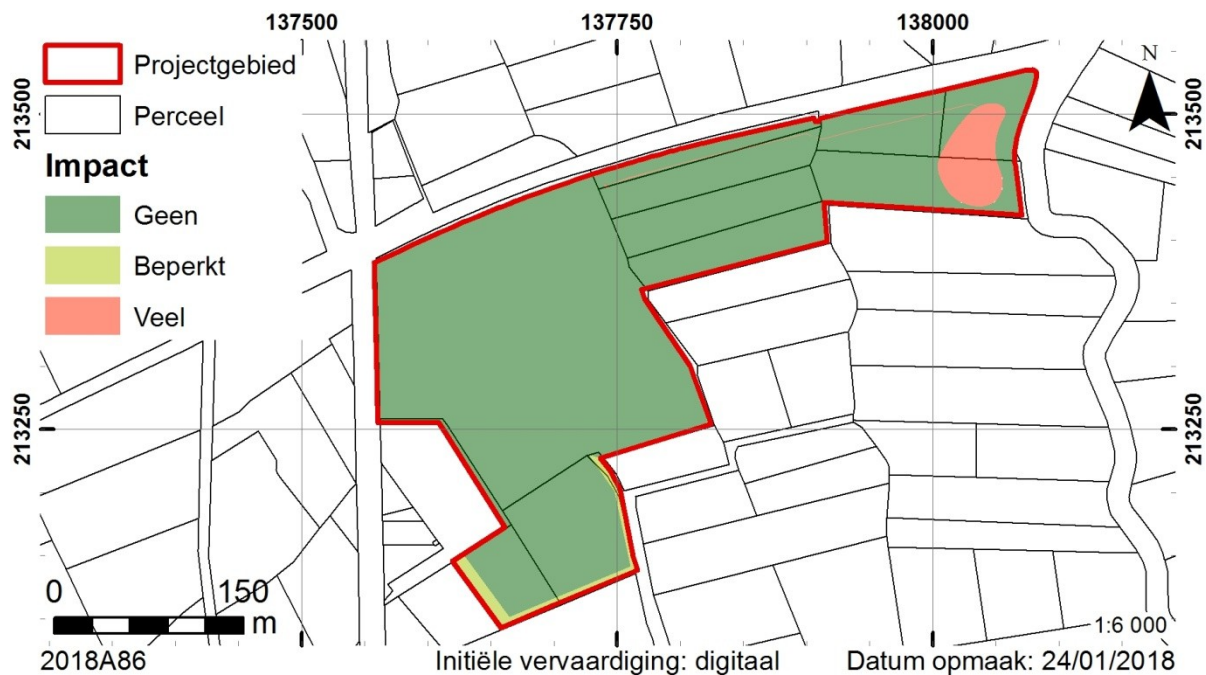
De geplande werken zullen plaatselijk een grote impact hebben op het eventueel aanwezig archeologisch archief. Het bufferbekken zal een maximale diepte hebben van 1,4 m. Hierbij zal op meerdere plaatsen dieper gegaan worden dan de kleilaag en zal het archeologisch relevante vlak aangesneden worden. Hoewel op andere plaatsen binnen het bufferbekken de kleilaag niet volledig doorsneden zal worden, zal potentieel aanwezig archeologisch erfgoed wel beïnvloed worden door de gewijzigde bodemkundige situatie en compactie. Algemeen kan dan ook gesteld worden dat de impact op potentieel archeologisch erfgoed ter hoogte van het bufferbekken groot zal zijn.

Hoewel de bouw van de loods en de aanpalende buitenaanleg potentieel een ernstige impact zouden kunnen hebben, heeft vroeger onderzoek reeds uitgewezen dat hier geen archeologisch relevante sporen aanwezig zijn. Omwille hiervan kan gesteld worden dat deze werken geen impact op archeologisch erfgoed zullen hebben.

De leiding die de waterafvoer van de loods en het bufferbekken zal verbinden zal geplaatst worden binnen de grenzen van het kleidek, waardoor de plaatsing geen impact zal hebben op het archeologisch vlak.

De aanleg van de groenbuffer zal een beperkte invloed hebben op het eventueel aanwezig archeologisch erfgoed. Aangezien het gaat om begroeiing die gekenmerkt wordt door een eerder oppervlakkig en meestal zwak wortelstelsel, zal het archeologische niveau in de zones die afgedekt zijn met klei niet of nauwelijks geroerd worden. Voor deze zones kan dan ook gesteld worden dat er geen impact zal zijn op het archeologisch erfgoed.

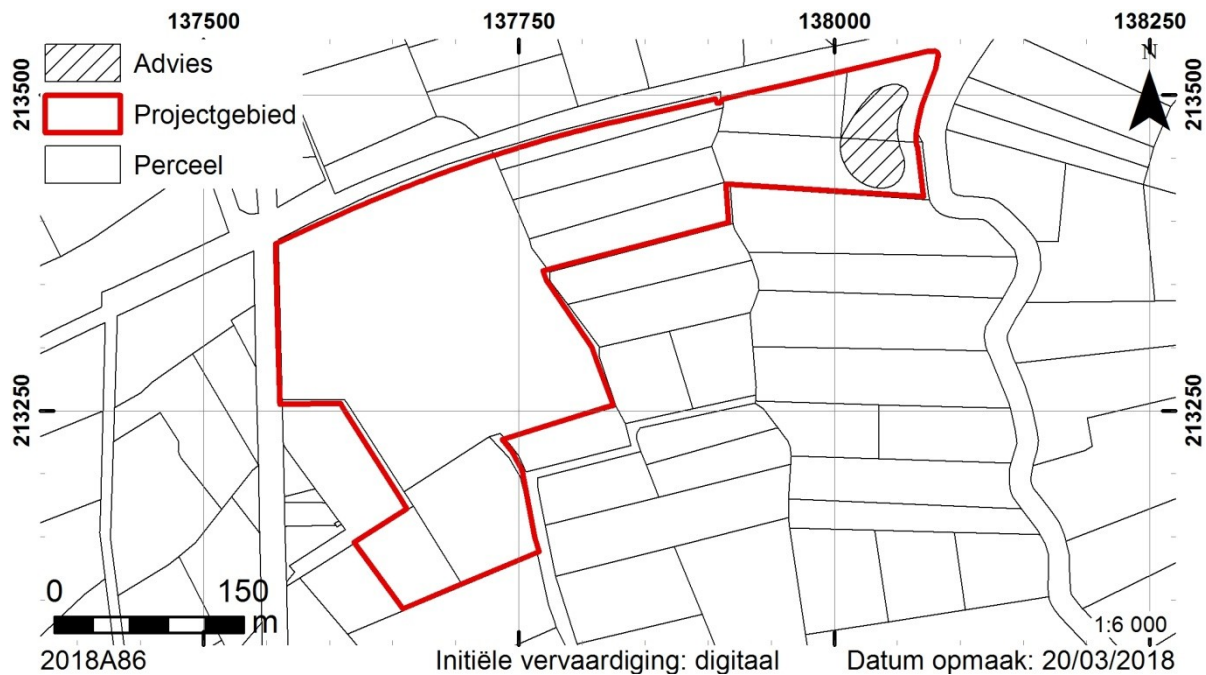
Hoewel het archeologische vlak in het zuidwestelijke deel niet afgedekt wordt en het zich op 75-100 cm diepte bevindt, dient ook hier rekening te worden gehouden met het feit dat het steeds gaat om ondiep wortelende planten. Hoewel het mogelijk is dat de wortels in de toekomst het archeologisch vlak (deels) kunnen verstoren, zal dit slechts in beperkte mate gebeuren. De impact op mogelijk aanwezig archeologisch erfgoed zal zowel bij de initiële aanplant als in de toekomst beperkt zijn, waardoor archeologisch erfgoed in deze zones goed bewaard kan blijven.

Kaart 1. Overzicht van de impact van de werken.

4.2. ADVIES

Rekening houdende met de geplande ingrepen, de bodemkundige situatie en de reeds verstoorde en onderzochte zones wordt enkel een verder onderzoek aangeraden in de zone die bestemd is voor het bufferbekken. Aangezien deze zone in gebruik moet blijven als landbouwland (boomgaard) tot wanneer de vergunning bekomen wordt, is het niet mogelijk om dit onderzoek voorafgaand aan het bekomen van de omgevingsvergunning uit te voeren.

Kaart 2. Advies

5. BEPALING VAN MAATREGELEN

De geplande werken zullen het bodemarchief grotendeels verstoren, een behoud *in situ* binnen de bouwzone is niet mogelijk. Aangezien op basis van het bureauonderzoek niet met zekerheid kon vastgesteld worden of er archeologisch erfgoed aanwezig is binnen het projectgebied, dient dit onderzocht te worden door middel van een prospectie met ingreep in de bodem.

5.1. ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Naam opdrachtgever: Cvba Belgische Fruitveiling, Montenakenweg 82, 3800 Sint-Truiden

Vindplaatsnaam: Vrasene – Belgische Fruitveiling

Provincie: Oost-Vlaanderen

Gemeente: Beveren

Deelgemeente: Vrasene

Plaats: Provinciale Baan

Toponiem: Vrasene Broek

Coördinaten volledig projectgebied (Lambert '72):

- Noord: 213535,635700 m
- Oost: 138084,220600 m
- Zuid: 213072,764800 m
- West: 137557,108800 m

Kadastrale gegevens: Beveren, Afdeling 4, Sectie A, percelen 872A, 875, 876A, 878, 930A, 931A en 932B en Sectie B, percelen 443B, 446 en 446/2A.

5.2. VRAAGSTELLING EN ONDERZOEKSDOELEN

Het doel van een bijkomende prospectie met ingreep in de bodem is een archeologische evaluatie van het terrein. Dit houdt in dat het archeologisch erfgoed opgespoord, geregistreerd, gedetermineerd en gewaardeerd wordt en dat de potentiële impact van de geplande werken op de archeologische resten wordt bepaald. Onderdeel van de evaluatie is dat er mogelijkheden gezocht worden om *in situ* behoud te bewerkstelligen en, indien dit niet kan, er aanbevelingen worden geformuleerd voor vervolgonderzoek (ruimtelijke afbakening, diepteligging, strategie, doorlooptijd, te voorziene natuurwetenschappelijke onderzoeken en conservatietechnieken, voorstel onderzoeksvragen).

Bij de prospectie met ingreep in de bodem dienen minimaal volgende vragen beantwoord te worden:

- Welke zijn de waargenomen horizonten, beschrijving + duiding?
- Waardoor kan het ontbreken van een horizont verklaard worden?
- In hoeverre is de bodemopbouw intact?
- Is er sprake van een of meerdere begraven bodems?
- Zijn er sporen aanwezig? Zo ja, geef een beknopte omschrijving.
- Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?
- Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- Kan op basis van het sporenbestand in de proefsleuven een uitspraak worden gedaan over de aard en omvang van occupatie?
- Zijn er indicaties (greppels, grachten, lineaire paalzettingen, ...) die kunnen wijzen op een inrichting van een erf/nederzetting?
- Zijn er indicaties voor de aanwezigheid van funeraire contexten? Zo ja;
 - o Hoeveel niveaus zijn er te onderscheiden?
 - o Wat is de omvang?
 - o Komen er oversnijdingen voor?
 - o Wat is het, geschatte, aantal individuen?
- Kunnen de sporen gelinkt worden aan nabijgelegen archeologisch vindplaatsen?
- Wat is de relatie tussen de bodem en de archeologische sporen?
- Wat is de relatie tussen de bodem en de landschappelijke context (landschap algemeen, geomorfologie, ...)?
- Is er een bodemkundige verklaring voor de partiële afwezigheid van archeologische sporen? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?
- Kunnen archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)?
- Wat is de vastgestelde en verwachte bewaringstoestand van elke archeologische vindplaats?
- Wat is de waarde van elke vastgestelde archeologische vindplaats?
- Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle archeologische vindplaatsen?
- Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling: hoe kan deze bedreiging weggenomen of verminderd worden (maatregelen behoud *in situ*)?

- Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling en die niet *in situ* bewaard kunnen blijven:
 - o Wat is de ruimtelijke afbakening (in drie dimensies) van de zones voor vervolgonderzoek?
 - o Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht, zowel vanuit methodologie als aanpak voor het vervolgonderzoek?
- Welke vraagstellingen zijn voor vervolgonderzoek relevant?
- Zijn er voor de beantwoording van deze vraagstellingen natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke type staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?
- Welke zone komt in aanmerking voor vervolgonderzoek? Welke spoordensiteit kan verwacht worden?

5.3. ONDERZOEKSSTRATEGIE EN –METHODE

Het projectgebied dient in één fase onderzocht te worden door middel van proefsleuven. Op basis van het bureauonderzoek en bijkomende controleboringen lijkt er geen sprake te zijn van een (deels) bewaarde podzolbodem binnen het projectgebied. Aangezien de controleboringen er op leken te wijzen dat het vroegere loopvlak (deels) verspoeld werd en dit zowel in de hogere als lager gelegen zones, lijkt het uiterst onwaarschijnlijk dat er nog *in situ* resten van steentijd artefactensites aanwezig zullen zijn. Ons inziens zijn er dan ook geen argumenten om een intensief archeologisch booronderzoek of screening door middel van proefputten op te leggen. Door middel van een proefsleuvenonderzoek zal de eventuele aanwezigheid van prehistorisch materiaal eveneens vastgesteld kunnen worden. Daarenboven kan dergelijk onderzoek een beter inzicht bieden in de mogelijke aanwezigheid van sporen uit perioden die gekenmerkt worden door een lagere vondstendensiteit. Indien prehistorisch materiaal aangetroffen wordt, dient dit behandeld te worden overeenkomstig de bepalingen in de Code Goede Praktijk.

De zone waar verder archeologisch onderzoek geadviseerd wordt, wordt afgebakend volgens de volgende coördinaten:

- Noord: 213508,404
- Oost: 138058,156
- Zuid: 213426,297
- West: 138004,615

Indien de beoogde bouwwerken niet door kunnen gaan en het archeologisch erfgoed niet bedreigd wordt, dient de prospectie met ingreep in de bodem niet uitgevoerd te worden.

Op basis van de verschafte antwoorden op de onderzoeksvragen zal beoordeeld worden of het onderzoeksdoel succesvol bereikt is.

5.4. ONDERZOEKSTECHNIEKEN

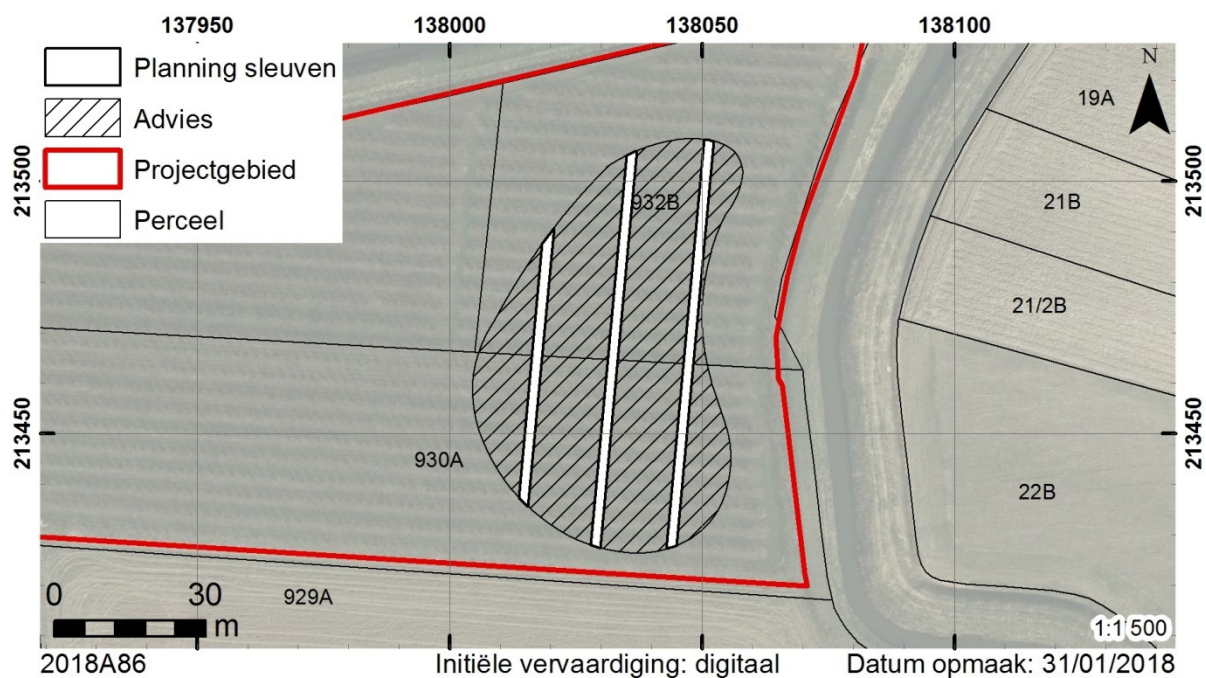
De prospectie gebeurt door middel van continue proefsleuven. De proefsleuven dienen minstens 2 m breed te zijn en de afstand tussen de assen van de sleuven bedraagt maximaal 15 m. De sleuven kunnen eventueel worden aangevuld met kijkvensters en dwarssleuven. De inplanting en grootte van deze kijkvensters en dwarssleuven worden op het terrein zelf bepaald door de veldwerkleider. Kijkvensters en dwarssleuven worden gebruikt om een betere inschatting van de sporendichtheid en beter ruimtelijk inzicht te bekomen.

Opengelegde zones mogen niet betreden worden met de kraan en/of ander zwaar materieel.

Rekening houdende met de vereisten die gesteld worden aan een prospectie met ingreep in de bodem, meerbepaald de maximale tussenafstand van 15 m tussen de assen van de sleuven, moet het projectgebied onderzocht worden door middel van 3 sleuven. Deze kunnen best in de lengterichting van het bufferbekken geplaatst worden.

Het bufferbekken zal een maximale diepte van 1,40 m hebben ten opzichte van het maaiveld. De afgraving gebeurt tot op het bovenste archeologisch relevante vlak voor zover dit zich bevindt binnen de invloedzone van de geplande werken.

Indien het archeologisch vlak iets dieper gelegen is, zal dit echter ook invloed ondervinden van de werken en toekomstig wijzigende bodemsamenstelling. Om de aanwezigheid van mogelijke sporen vast te stellen dienen de zones waar het archeologisch vlak meer dan 1,40 m onder het maaiveld gelegen is onderzocht te worden tot een maximale diepte van $\pm 1,90$ m onder het maaiveld.

Plan 1. Sleuvenplan van het bufferbekken.

Rekening houdende met een sleufbreedte van 2 m kan op deze manier 424,79 m² of 25,77% van het bufferbekken onderzocht worden.

Alle archeologische sporen worden opgeschaafd, gefotografeerd (voorzien van sleufnummer, spoornummer, noordpijl en schaallat, zie hiervoor ook §5.5), ingetekend en beschreven (aard van het spoor, beschrijving van de vulling en de aflijning, textuur, ...). Indien een spoor zich tegen de sleufwand bevindt, wordt het profiel opgeschoond om de relatie tussen het spoor en de bodemhorizonten te registreren.

De inplanting van de werkputten wordt digitaal ingetekend, evenals de aangetroffen sporen. Indien enkel gewerkt wordt met een totaalstation en/of GNSS dient bij elke werkput om de 5 m de absolute hoogte van het (archeologisch) vlak t.o.v. de Tweede Algemene Waterpassing genomen en op plan gebracht te worden.

Indien het archeologisch vlak geregistreerd wordt door middel van fotogrammetrie/*Structure from Motion*, eventueel met behulp van een RPAS, en hier een DTM van het archeologisch vlak mee gemaakt wordt, dienen de hoogtes van het vlak niet meer opgemeten te worden met een totaalstation/GNSS. Voorwaarden hierbij zijn dat het resulterende 3D-beeld goed gegeorefereerd kan worden op basis van minimaal zes grondcontrolepunten per vlak waarvan de X-, Y- en Z-coördinaten gekend zijn. Indien de foto's gebruikt worden als basisregistratie

van het vlak moeten de genomen foto's van dermate kwaliteit zijn dat individuele sporen en spoorgrenzen duidelijk onderscheiden kunnen worden in het eindresultaat.

Wanneer de site geregistreerd wordt door middel van een RPAS staat de piloot in voor het naleven van de wettelijke bepalingen¹. De piloot beschikt minstens over een attest van afstandspiloot (klasse 2) en een geregistreerd toestel dat voldoende verzekerd is.

Er moeten maatregelen genomen worden tegen overlast door regen- en/of grondwater, die niet schadelijk zijn voor het bodemarchief.

Een selectie van aanwezige sporen wordt gecoupeerd om tot een goede algemene interpretatie te komen en een antwoord te kunnen geven op de onderzoeksvragen. In vermoedelijke diepe sporen zoals waterputten en waterkuilen wordt een boring gezet om te verifiëren of het om een dergelijk spoor gaat en om de diepte te bepalen. Het zetten van coupes en/of boringen kan niet als een meerkost gerekend worden.

Van eventueel gecoupeerde sporen dient eveneens een foto (voorzien van spoornummer, sleufnummer, noordpijl en schaallat), een tekening op schaal 1/20 en een profielbeschrijving gemaakt te worden. Vondsten uit de coupes worden stratigrafisch ingezameld.

De sleuven worden door een erkend metaaldetectorist gescreend op metalen vondsten door middel van een metaaldetector. Sporen waarbij de metaaldetector een signaal gaf, worden aangeduid in de sporenlijst. Vondsten worden enkel ingezameld als zij zich aan het vlak bevinden of als ze zich in een spoor bevinden dat gecoupeerd wordt. Ingezamelde vondsten worden voorzien van een label en volgens de regels van de kunst ingepakt en geconserveerd.

De archeologische uitgravingen worden terug gevuld, rekening houdend met de wetgeving rond bodemverzet. Sporen die snel dreigen te degraderen (bv. inkalven, vervagen van aflijning of kleur, verdwijnen dateringmogelijkheden, ...) worden beschermd.

5.5. RISICOFACTOREN

Tijdens het onderzoek zal gewerkt worden met een kraan. Hierbij dienen volgende regels in acht genomen te worden:

- Er dienen duidelijke afspraken rond communicatie te worden vastgelegd tussen de kraanman en de overige werknemers.

¹ <https://mobilit.belgium.be/nl/luchtvaart/drones>

- Wanneer de graafkraan in werking is dan zijn de volgende zones verboden voor voetgangers:
 - o De zone rond de kraan (draaicirkel)
 - o De uitgegraven zone pas betreden na toestemming van de kraanman.
- Het dragen van een helm is verplicht wanneer de graafkraan in werking is.
- Het is verboden de machine te benaderen wanneer deze in werking is.
- De graafkraan mag enkel door geschoolde personen bediend worden

Door de graafkraan zullen verschillende werkputten uitgegraven worden. Bepaalde plaatsen in deze zone worden door de archeoloog verder uitgegraven. Deze mogen nooit meer dan 2 m diep zijn, behalve wanneer beschermende maatregelen getroffen worden. Ook dient rekening gehouden te worden dat de persoon zich meestal gehurkt in een uitgegraven zone bevindt, een grotere hellingshoek verkleint de kans op instorten.

Diepe putten dienen voldoende te worden gesignaleerd en afgebakend.

Indien een RPAS gebruikt wordt, mogen geen groepen mensen overgevlogen worden, behalve indien men beschikt over een toestemming voor een vlucht in klasse 1A.

5.6. VOORZIENE AFWIJKINGEN VAN DE CGP

Indien de site geregistreerd wordt door middel van een RPAS en een orthofoto gemaakt wordt op basis van *Structure from Motion*/fotogrammetrie kan in beperkte mate afgeweken worden van de technische vereisten aan de foto's (CGP, p. 139-140) in die zin dat **vlakfoto's** van sporen, spoorcombinaties en archeologische structuren niet genomen moeten worden met toevoeging van een fotobordje op het terrein. Indien hiervan gebruik gemaakt wordt, moet wel aan volgende vereisten voldaan worden:

- De foto's moeten een dermate kwaliteit hebben dat individuele sporen en spoorgrenzen duidelijk te onderscheiden zijn op het eindresultaat (gegeorefereerde foto of orthofoto op basis van fotogrammetrie).
- Op de (bewerkte) foto's wordt een maataanduiding en noordpijl aangebracht.
- De gegevens die normaal gezien op het fotobordje vermeld worden, worden digitaal opgenomen op de (bewerkte) foto.

Voor de overige uitvoering van het onderzoek worden geen afwijkingen van de *Code Goede Praktijk* voorzien. Indien dit toch noodzakelijk zou zijn, dient dit steeds beargumenteerd te worden.

Indien de beoogde bouwwerken niet doorgaan, dient de prospectie met ingreep in de bodem niet uitgevoerd te worden.

5.7. BEWARING EN DEPONERING VAN ARCHEOLOGISCH ENSEMBLE

In het kader van het onderzoek dient de uitvoerende erkende archeoloog te beschikken over het archeologisch ensemble. Na afronden van het onderzoek dient dit archeologisch ensemble als geheel bewaard te worden.

De uitvoerder van het onderzoek sluit hiervoor een overeenkomst af met de opdrachtgever. Aangezien de site zich bevindt in het werkingsgebied van het Onroerenderfgoeddepot Waasland (Erfpunt) wordt deponeren in dit depot minstens opgenomen als mogelijkheid in de overeenkomst. Indien het archeologisch ensemble niet gedeponereerd wordt bij het Onroerenderfgoeddepot Waasland, worden minstens de gegevens van de bewaarplaats, een kopie van het eindverslag en de digitale plannen (DWG of shapefile) doorgegeven aan de depotverantwoordelijke (collectiebeheer@erfpunt.be).

5.8. RANDVOORWAARDEN

Ter hoogte van het bufferbekken bevindt het archeologisch vlak zich onder de grondwatertafel. Aangezien de registratie van sporen gehinderd zal worden door een hoge grondwaterstand moet hier bemaling voorzien worden. Deze kan best in een kader rondom het toekomstige bufferbekken geplaatst worden en tijdig voor aanvang van het sleuvenonderzoek aangezet worden.

Ter hoogte van het bufferbekken zijn bomen aanwezig. Deze mogen niet verwijderd worden via ontworteling. De bomen moeten worden afgezaagd en gecontroleerd uitgefreesd.

De prospectie met ingreep in de bodem moet worden uitgevoerd in goede terreinomstandigheden. Dit betekent o.m. dat:

- de weersomstandigheden dermate zijn dat ze een goede waarneming toelaten. De veldwerkleider voorziet een scenario voor het geval de prospectie moet worden uitgesteld omwille van slechte weersomstandigheden.
Hierbij zijn maatregelen ter bescherming van kwetsbare contexten inbegrepen.
- de veldwerkleider een voorstel doet om de veldstrategie aan te passen indien de terreinomstandigheden dit vereisen.
- bij een langdurige opschorting (>1 maand) door de veldwerkleider maatregelen voorgesteld worden om de degradatie van alle aanwezige sporen tegen te gaan.
- de opgravingzone visueel en/of fysiek is afgescheiden van andere zones waar werken uitgevoerd worden.
- de veldwerkleider een duidelijk zicht heeft op eventueel aanwezige leidingen.
- de werf is ingericht conform de vigerende wetgevingen inzake arbeid, bodemverzet en veiligheid.
- er duidelijke afspraken zijn tussen de veldwerkleider en de opdrachtgever over:
 - o wie de kraan levert;
 - o wie de bemaling voorziet in geval van wateroverlast;
 - o het terug dichten van de sleuven en herstel terrein;
 - o communicatie met de pers.